

Βρυξέλλες, 28 Μαΐου 2021
(OR. en)

9158/21

LIMITE

ENFOPOL 201
SIRIS 50
COPEN 247
SCHENGEN 48
IXIM 99
CODEC 790
IA 104

Διοργανικός φάκελος:
2020/0349(COD)

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Προεδρία

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 5388/7/21 REV 7

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 13908/20+COR 1

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794, όσον αφορά τη συνεργασία της Ευρωπαϊκής με ιδιωτικούς φορείς, την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπαϊκή προς υποστήριξη ποινικών ερευνών και τον ρόλο της Ευρωπαϊκής στην έρευνα και την καινοτομία
- Έκθεση προόδου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Επιτροπή υπέβαλε στις 9 Δεκεμβρίου 2020 την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794, όσον αφορά τη συνεργασία της Ευρωπαϊκής με ιδιωτικούς φορείς, την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπαϊκή προς υποστήριξη ποινικών ερευνών και τον ρόλο της Ευρωπαϊκής στην έρευνα και την καινοτομία¹. Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 88 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως εκ τούτου υπόκειται στη συνήθη νομοθετική διαδικασία. Κατά την υποβολή της, η έκθεση συνοδευόταν από εκτίμηση των επιπτώσεων².

¹ 13908/20 + COR 1.

² 13908/20 ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 (+ COR).

2. Παράλληλα η Επιτροπή υπέβαλε σχετική πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις όσον αφορά την εισαγωγή καταχωρίσεων από την Ευρώπη³.
3. Στόχος της πρότασης είναι να ενισχυθεί η εντολή της Ευρώπης σε ορισμένους τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη ανέφεραν μεγάλες επιχειρησιακές ανάγκες — για παράδειγμα να βελτιωθεί η συνεργασία της Ευρώπης με ιδιωτικούς φορείς και με τρίτες χώρες, να καταστεί σαφές ότι η Ευρώπη δύναται να επεξεργάζεται μεγάλα και πολύπλοκα σύνολα δεδομένων ή να ενισχυθεί ο ρόλος της Ευρώπης στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Η πρόταση αποσκοπεί επίσης στην ενίσχυση της συνεργασίας της Ευρώπης με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO), ευθυγραμμίζοντας το καθεστώς προστασίας δεδομένων της Ευρώπης με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725, διευρύνοντας τη δυνατότητα της Ευρώπης να ζητεί την έναρξη ποινικής έρευνας σε κράτος μέλος και επιτρέποντας στην Ευρώπη να θέτει δεδομένα τρίτων χωρών στη διάθεση των υπαλλήλων πρώτης γραμμής μέσω του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS).
4. Η Ιρλανδία έκανε χρήση της δυνατότητας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 3 του πρωτοκόλλου (αριθ. 21) των Συνθηκών για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, και κοινοποίησε την επιθυμία της να συμμετάσχει στη θέσπιση και την εφαρμογή του προτεινόμενου μέτρου. Κατ' εφαρμογήν του πρωτοκόλλου (αριθ. 22) των Συνθηκών σχετικά με τη θέση της Δανίας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του προτεινόμενου μέτρου.
5. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) όρισε ως εισηγητή τον κ. Javier ZARZALEJOS (ΕΡΡ, ΙΣ). Στις 26 Μαΐου 2021, ο κ. ZARZALEJOS παρουσίασε το σχέδιο έκθεσής του στην Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE) του ΕΚ. Οι τροπολογίες μπορούν να υποβληθούν έως τις 4 Ιουνίου 2021.

³ 13882/20.

II. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

6. Μέχρι στιγμής οι εργασίες έχουν οργανωθεί γύρω από εννέα θεματικές ενότητες και οι προτάσεις έχουν συζητηθεί σε 12 συνεδριάσεις της Ομάδας «Επιβολή του νόμου» (LEWP) και σε μία συνεδρίαση της Ομάδας «Ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα ΔΕΥ» (IXIM), ενώ έχουν προγραμματισθεί δύο ακόμη συνεδριάσεις της ομάδας «Επιβολή του νόμου» στις 14 και 21 Ιουνίου 2021, μετά τις οποίες η Προεδρία θα υποβάλει τα αποτελέσματα των εργασιών της στην ΕΜΑ προκειμένου να επιδιώξει εντολή για διαπραγματεύσεις με το ΕΚ σχετικά με όσο το δυνατόν περισσότερες διαπραγματευτικές ενότητες.
7. Έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος. Ορισμένες ενότητες μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν κλείσει ή δεν απαιτούν στην πράξη περαιτέρω συζήτηση εκτός από ορισμένες τελικές τεχνικές προσαρμογές. Αυτό ισχύει κυρίως για τις ενότητες 1 και 5 σχετικά με τη συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς και με τρίτες χώρες, αντίστοιχα, αλλά και για την ενότητα 3 σχετικά με τον ρόλο της Ευρωπόλ στην καινοτομία και την ενότητα 6 όσον αφορά τη σχέση μεταξύ της Ευρωπόλ και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO). Τέλος, οι αλλαγές που απαιτούνται στην ενότητα 7 σχετικά με την κίνηση ποινικών διαδικασιών έχουν επίσης συμφωνηθεί πλήρως από τα κράτη μέλη.
8. Σημαντική πρόοδος σημειώνεται εξάλλου και όσον αφορά τις υπόλοιπες ενότητες υπό συζήτηση. Η ενότητα 2 για τον χειρισμό μεγάλων συνόλων δεδομένων είναι τεχνικά περίπλοκη, αλλά τα κράτη μέλη έχουν κοινό στόχο ένα καθεστώς, βασισμένο σε κατάλληλες διασφαλίσεις, το οποίο θα επιτρέπει στην Ευρωπόλ να στηρίζει επαρκώς τα κράτη μέλη σε αυτή την εποχή των σύγχρονων τεχνολογιών που χαρακτηρίζονται από μεγάλο όγκο δεδομένων προς επεξεργασία. Η ενότητα 8 σχετικά με την ευθυγράμμιση του καθεστώτος προστασίας δεδομένων της Ευρωπόλ με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725 εξετάστηκε σε δύο συνεδριάσεις και το κείμενο αναθεωρήθηκε προκειμένου να ληφθούν υπόψη ορισμένες ανησυχίες που εξέφρασαν τα κράτη μέλη. Τέλος, κατά την τελευταία συνεδρίαση της 1ης Ιουνίου 2021, η Προεδρία υπέβαλε δεύτερη συμβιβαστική πρόταση για την καταχώριση πληροφοριών τρίτων χωρών στο SIS, προκειμένου να εξευρεθεί λύση που να καλύπτει το διαπιστούμενο κενό πληροφόρησης και η οποία θα μπορεί να λάβει επαρκή στήριξη από τα κράτη μέλη. Τα ζητήματα αυτά εξακολουθούν να απαιτούν περαιτέρω εξέταση, αλλά ενδέχεται να επιλυθούν πριν από το τέλος Ιουνίου.

9. Η τρέχουσα κατάσταση και οι βασικές παράμετροι της συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τις επιμέρους διαπραγματευτικές ενότητες μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- α) **Συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς (σύνολο 1):** τα κράτη μέλη συμφώνησαν ως προς ορισμένες προσθήκες και επεξηγήσεις στην πρόταση της Επιτροπής, για παράδειγμα προκειμένου να αποφεύγεται η παρεμβολή στις εργασίες των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών υπό το νομικό πλαίσιο που τις διέπει επί του παρόντος. Το Διοικητικό συμβούλιο της Ευρωπόλ θα καθορίσει περαιτέρω κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές, για παράδειγμα όσον αφορά το ζήτημα του κατά πόσον το κράτος μέλος εγκατάστασης ενός ιδιωτικού φορέα πρέπει αυτομάτως να θεωρείται κράτος μέλος το οποίο αφορά η σχετική ανταλλαγή δεδομένων. Όσον αφορά τη συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς σε καταστάσεις κρίσης στο διαδίκτυο, έγιναν διευκρινίσεις για να αποφευχθεί η επικάλυψη των προσπαθειών μεταξύ της Ευρωπόλ και των κρατών μελών.
- β) **Χειρισμός μεγάλων συνόλων δεδομένων (ενότητα 2):** τα κράτη μέλη αναζητούν επί του παρόντος λύση που θα αποσαφηνίσει περαιτέρω τον στόχο της πρότασης της Επιτροπής, ο οποίος είναι να διασφαλίσει ότι η Ευρωπόλ είναι σε θέση να διενεργεί προκαταρκτική ανάλυση μεγάλων συνόλων δεδομένων προκειμένου να προσδιορίζει ποια από τα δεδομένα που περιέχονται σε αυτά είναι συμβατά με την εντολή της και μπορούν να υποβληθούν σε περαιτέρω επεξεργασία, καθώς και να διασφαλίσει ότι η Ευρωπόλ είναι σε θέση να υποστηρίζει τις έρευνες των κρατών μελών κατόπιν αιτήματός τους, ανεξάρτητα από το εάν τα εν λόγω δεδομένα είναι συμβατά με το παράρτημα II του κανονισμού Ευρωπόλ, εφόσον επιτρέπεται στα ίδια τα αιτούντα κράτη μέλη να επεξεργάζονται τα δεδομένα αυτά. Η ανωτέρω λύση συνίσταται εν μέρει στην απομάκρυνση από τον ορισμό του φακέλου έρευνας και, αντ' αυτού, στην απλή αναφορά σε ερευνητικά δεδομένα, ενώ παράλληλα επεξηγούνται περαιτέρω οι σχετικές καταστάσεις στις αντίστοιχες αιτιολογικές σκέψεις.

- γ) **Καινοτομία (ενότητα 3):** τα κράτη μέλη κατέστησαν σαφές ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να διαθέτει τους απαραίτητους πόρους προκειμένου να πληροί τον ολοένα και σημαντικότερο ρόλο της στην καινοτομία για τις ανάγκες της επιβολής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Τα κράτη μέλη συμφωνούν παράλληλα ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα πρέπει να διαδραματίζει ρόλο στον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ), όπως προτάθηκε αρχικά από την Επιτροπή. Όσον αφορά τη χρήση δεδομένων που θα έχουν διαβιβασθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος τροποποιητικού κανονισμού, τα κράτη μέλη επιθυμούν να διασφαλίσουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να χρησιμοποιεί προγενέστερα δεδομένα για σκοπούς έρευνας και καινοτομίας μόνον εφόσον ο κάτοχος των δεδομένων συμφωνεί με τη χρήση αυτή, είτε συνολικά είτε για μεμονωμένα έργα έρευνας και καινοτομίας. Στα τελικά στάδια των διαπραγματεύσεων, οι αντιπροσωπίες συζητούν κατά πόσον η συμφωνία αυτή θα πρέπει να βασίζεται σε ένα σύστημα προαιρετικής εξαίρεσης (opt-out) ή προαιρετικής συμμετοχής (opt-in).
- δ) **Εισαγωγή δεδομένων από τρίτες χώρες στο Σύστημα Πληροφοριών Σύνγκεν (SIS) (ενότητα 4):** πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις τόσο στην ομάδα «Επιβολή του νόμου» (LEWP) όσο και στην ομάδα «Ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα ΔΕΥ» (IXIM) προκειμένου να προσδιορισθούν οι κύριες παράμετροι λύσης που θα επιτρέπουν την εισαγωγή δεδομένων από τρίτες χώρες στο SIS ώστε να είναι διαθέσιμες για τους υπαλλήλους πρώτης γραμμής. Τα κράτη μέλη δεν υποστήριζαν μια πρώτη προσπάθεια εξεύρεσης συμβιβαστικής λύσης ώστε να διατηρηθούν οι ενημερωτικές καταχωρίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με περαιτέρω διασφαλίσεις σε σύγκριση με την πρόταση της Επιτροπής (περιορισμός στην τρομοκρατία και σε αξιόπιστες τρίτες χώρες, και ενδεχομένως μόνο κατόπιν ρητού αιτήματος κράτους μέλους). Υπό το πρίσμα αυτό, η Προεδρία υπέβαλε εν προκειμένω δεύτερη συμβιβαστική πρόταση, η οποία συνίσταται στην παροχή υποστήριξης από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την ανάλυση και επαλήθευση των πληροφοριών τρίτων χωρών, ώστε να μπορεί να προτείνει την εισαγωγή πληροφοριών στο SIS από τα κράτη μέλη. Η διάταξη θα συνοδεύεται από μηχανισμό υποβολής εκθέσεων για την παρακολούθηση της κατάστασης όσον αφορά τις καταχωρίσεις που προτείνει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η λύση αυτή εξετάζεται ακόμη από τα κράτη μέλη.

- ε) **Συνεργασία με τρίτες χώρες (ενότητα 5):** τα κράτη μέλη συμφωνούν ότι είναι αναγκαίο να επιδιωχθεί σημαντικότερη πρόοδος στις δυνατότητες διαρθρωμένης συνεργασίας με τρίτες χώρες, πέραν της αρχικώς προταθείσας από την Επιτροπή. Σε αυτή τη βάση, προστέθηκε διάταξη εμπνευσμένη από τον κανονισμό για την Eurojust, η οποία επιτρέπει τις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες για τις οποίες προβλέπονται κατάλληλες διασφαλίσεις όσον αφορά την προστασία των επιχειρησιακών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε νομικά δεσμευτική πράξη, ή ορίζονται ως υφιστάμενες βάσει της αυτοαξιολόγησης της Ευρωπόλ. Για τη δυνατότητα αυτή απαιτείται έγκριση από το Διοικητικό συμβούλιο της Ευρωπόλ.
- στ) **Σχέση Ευρωπόλ και Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ενότητα 6):** σε σχέση με την αρχική πρόταση της Επιτροπής, τα κράτη μέλη συμφωνούν ότι είναι αναγκαία μεγαλύτερη αντιστοιχία μεταξύ των σχετικών διατάξεων στον ισχύοντα κανονισμό EPPO και της νέας υπό εξέταση διάταξης. Οι αναφορές στην ενεργό υποστήριξη διαγράφηκαν τόσο στο διατακτικό όσο και στην αντίστοιχη αιτιολογική σκέψη, όπως και οι αναφορές στη στήριξη των διώξεων, οι οποίες θεωρήθηκαν ασυμβίβαστες με την εντολή της Ευρωπόλ. Από την άλλη πλευρά, προστέθηκαν αναφορές σε περιορισμούς όσον αφορά τη χρήση των πληροφοριών που παρέχονται από τα κράτη μέλη, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι κάτοχοι των δεδομένων διατηρούν τον πλήρη έλεγχο των μελλοντικών διαβιβάσεων των δεδομένων τους, μεταξύ άλλων προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.
- ζ) **Αίτημα της Ευρωπόλ για την κίνηση ποινικών ερευνών στα κράτη μέλη (ενότητα 7):** τα κράτη μέλη αντιτίθενται στην πρόταση της Επιτροπής να διευρυνθεί η δυνατότητα της Ευρωπόλ να ζητά έρευνες για περιπτώσεις που αφορούν μόνον ένα κράτος μέλος, και αποφάσισαν να επαναφέρουν την τρέχουσα διατύπωση του κανονισμού Ευρωπόλ, σύμφωνα με την οποία το σχετικό έγκλημα που εμπίπτει στο πεδίο των στόχων της Ευρωπόλ πρέπει να αφορά τουλάχιστον δύο μέλη .

- η) **Καθεστώς προστασίας δεδομένων της Ευρωπόλ (ενότητα 8)** : η πρόταση της Επιτροπής συνίσταται κυρίως σε οριζόντια ευθυγράμμιση του προηγούμενου αυτόνομου καθεστώτος προστασίας δεδομένων της Ευρωπόλ σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης. Κατά τη συνεδρίαση της 1ης Ιουνίου 2021, η Επιτροπή έδωσε εκτενείς εξηγήσεις για ορισμένα ζητήματα που έθεσαν γραπτώς τα κράτη μέλη, ενώ ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) προέβη σε γενική παρουσίαση σχετικά με τον αντίκτυπο του κανονισμού της Ευρωπόλ στην προστασία των δεδομένων. Έχει ήδη πραγματοποιηθεί μια πρώτη αναθεώρηση των σχετικών διατάξεων, με διευκρινίσεις σχετικά με την προηγούμενη διαβούλευση για νέους τύπους πράξεων επεξεργασίας, την επεξεργασία φωτογραφιών σε σχέση με τον ορισμό των βιομετρικών δεδομένων ή τη στοχευμένη επέκταση της πρόσβασης σε ορισμένα δεδομένα από τους υπαλλήλους των κρατών μελών. Στο κεφάλαιο αυτό έγιναν επίσης διάφορες τεχνικές διορθώσεις.
- θ) **Άλλες διατάξεις που δεν περιλαμβάνονται σε καμία από τις προηγούμενες ενότητες (σύνολο 9)**: η εξέταση αυτής της διαπραγματευτικής ενότητας δεν έχει ακόμη αρχίσει. Καλύπτει διάφορες νέες διατάξεις και τροποποιήσεις, για παράδειγμα όσον αφορά τη στήριξη της Ευρωπόλ προς τις δραστηριότητες της EMPACT (Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών), τις έρευνες σχετικά με τους στόχους υψηλής αξίας (HVTs) και τις μονάδες επέμβασης, αλλά και τη συνεργασία της Ευρωπόλ με την OLAF (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία καταπολέμησης της απάτης), τον ENISA (Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια) και τις ΜΧΠ. Η Προεδρία σχεδιάζει να εξετάσει τα ζητήματα αυτά κατά τις υπόλοιπες συνεδριάσεις της Ομάδας «Επιβολή του νόμου» στις 14 και 21 Ιουνίου 2021.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

10. Κατά τη διάρκεια αυτού του εξαμήνου σημειώθηκε πολύ σημαντική πρόοδος και οι αντιπροσωπίες συνεχίζουν την ανάλυση της πρότασης και τις διαδοχικές αναθεωρήσεις του κειμένου της Προεδρίας σε τεχνικό επίπεδο. Παρά την πολυπλοκότητα της πρότασης, η Προεδρία παραμένει πλήρως προσηλωμένη στη συνέχιση των εργασιών κατά τις υπόλοιπες εβδομάδες του τρέχοντος εξαμήνου, προκειμένου να κλείσει η εξέταση όσο το δυνατόν περισσότερων από τις ανωτέρω διαπραγματευτικές ενότητες και να λάβει (μερική) εντολή για διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
11. Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων καλείται να υποβάλει την παρούσα έκθεση προόδου στο Συμβούλιο προκειμένου αυτό να τη λάβει υπό σημείωση κατά τη σύνοδό του στις 7 και 8 Ιουνίου 2021.
